

at i min Hjemegn, Thisted Amt, skal Jord, som ligger en halv eller hel Mil fra Vesterhavet, udsat for Vesterhavsstorme og Havgus, sættes til 1 000 Kr. pr. Tønde Land, medens Jord af samme Beskaffenhed ovre paa Sjælland kun skal sættes til 800 Kr. Der kan man ikke sige, at ensartet Jord bliver sat lige. Vi kan ikke i Thisted Amt forstaa, at ensartet Jord skal sættes højere ude ved Vesterhavet end ovre paa Sjælland. Derfor tror jeg, vi maa vente og se Resultatet af den Jordvurdering, som nu finder Sted, inden vi kan gaa over til en Grundskyld, og dette Resultat kan sikkert ikke foreligge før i Løbet af 2—3 Aar. Derfor mener jeg, vi maa vente med at foretage den Forandring at gaa over fra Ejendoms-skyld til Grundskyld, til vi ser, hvordan den Jordvurdering bliver, om den kan være Grundlaget for en Beskatning.

N. P. Jensen: Der er en enkelt Udtalelse, man hører fra samtlige Sider her i Tinget, som jeg vil tage som et Udgangspunkt for de Bemærkninger, jeg agter at gøre i Anledning af det foreliggende Lovforslag. Det er en i de senere Aar ret kendt Sætning: Lige Skat paa lige Jord. Det er jo et Princip, som alle Partier i Øjeblikket bekender sig til. Der er maaske nok dem, der mener, at det, at efterhaanden alle Partier er kommet til at bekende sig til denne Sætning, skyldes den Stilling, der blev taget paa et Møde i Køge i 1908. Det er nu imidlertid en Tanke, der er langt ældre end Køge-Resolutionen, som det hedder. Det er muligt, at denne har udformet den i disse Ord, men selve Tanken om lige Skat paa lige Jord er i Grunden lige saa gammel som Jordskatten her i Landet i Almindelighed. Jeg vil i alt Fald hævde, at lige fra den Tid, da Ole Rømer stod i Spidsen for Tilvejebringelsen af den første egentlige Matrikul i 1683 og Aarene derefter, var det ogsaa hans Agt at stille efter lige Skat paa lige Jord, og det samme har gentaget sig, hver eneste Gang der siden den Tid har været Tale om en Regulering af Jordskatten. En anden Ting er, at man ikke har været i Stand til at gennemføre det, og jeg maa tilstaa, jeg tror heller ikke, man vil være i Stand til at gennemføre det nu. Men derfor skal vi aldeles ikke lægge Hænderne i Skødet, lige saa lidt som Ole Rømer og hans Efterfølgere gjorde det, og det er givet, at Staten nu er ganske anderledes i Stand til at vurdere Jorden, som den ogsaa bedre kan vurdere Samfundets Foreteelser i al Almindelighed, end den var i tidligere Tid. Derfor vil vi ogsaa

nu i langt højere Grad end tidligere være i Stand til at naa til lige Skat paa lige Jord, selv om jeg ikke tror, vi naaer Idealet.

Jeg maa gøre nogle Bemærkninger om den historiske Udvikling i vor Grundbeskatning. De skal ikke blive særlig vidtløftige, men nogen Tid vil de jo altid tage.

Netop det Boniteringssystem, jeg nævnte før, det, som ligger til Grund for Matrikullen af 1680erne, er det jo, der indtil 1903 dannede Fundamentet for Jordbeskatningen her i Landet. Det var en Jordbonitering, der vistnok efter Datidens Forhold var ret god, og da den senere blev fornyet i Aarene 1811—26, da man lavede den nye Matrikul, tror jeg, den i og for sig var et fortræffeligt Arbejde. Ganske særlig naar man ser hen til den Tid, da den kom frem, maa man vel egentlig sige, at den var god; thi den stærke Forskydning fra Land til By, som har fundet Sted i de sidste 100 Aar, kendte man ikke den Gang. Den Gang var der en ganske anden Stabilitet og Ensartethed i Forholdene. Det spillede den Gang ikke nær den Rolle med Hensyn til Afsætningsforholdene for Landbrugsprodukter, om man boede lidt mere eller mindre fjernt fra Afsætningsstedet. Forholdene var mere ensartede og stabile, og saa længe det var Tilfældet, kunde den ensidige Boniteringsbeskatning i og for sig danne et meget respektabelt Grundlag. Men selv om den oprindelig var tilfredsstillende, i alt Fald relativt, er det ganske givet, at den i Aarenes Løb forfaldt, saaledes at den blev i høj Grad utilfredsstillende. Jeg skal bare erindre om, at f. Eks. Udstykningen i mange Tilfælde skete paa en saadan Maade, at alt Hartkornet blev liggende paa Hovedparcellen, medens der ikke lagdes noget ud paa de fraskilte Parceller. Men efter Bonde-reformernes Tid omkring 1790, da Stavnsbaandet blev løst og Befolkningens Indvandring til Byerne fandt Sted i stor Stil, skete der en Forskydning, som nødvendigvis maatte medføre, at det gamle Grundbeskatningssystem kom til at staa for Fald. Lad mig dog hellere tage den Tid, der ligger 50 Aar længere frem, den Tid, da vi faar Jernbaner o. s. v.; da kom der en Periode, hvor Beskatningsmulighederne flyttede sig i meget væsentlig Grad fra Landet til Byerne. Medens man tidligere egentlig ikke havde andet her i Landet, der var i Stand til at yde nogen nævneværdig Skat, end Jorden, kom der nu andre Erhverv frem, og disse andre Erhverv var i væsentlig Grad knyttede til Byerne og fra den sidste Halvdel af forrige Aarhundrede tillige til de købstadlignende Bebyggelser, særlig de saakaldte Stationsbyer. Det ensidige Boniterings-